

Panun rakinoita

KIRJAN JA KIVEN PÄIVÄ.

Lokakuun 10 p:nä 1834 syntyi Aleksis Kivi, suomalaisen kirjallisuuden tuleva kulmakivi, jonka niin monet rakentajat aluksi hylkäsivät. Kiven päivää vietämme nyt Kirjan päivänä. Silloin kun vietämme äidin päivää tai jonkun hyvän ystävämme nimipäivää vietämme sitä siinä mielessä, että omistamme ajatuksemme sinä päivänä erityisesti juuri tälle henkilölle. Tänä Kiven päivänä omistamme ajatuksemme erityisesti eräälle verrattomista ystävistämme, Kirjalle. Joku viisas mies on sanonut, että hyvä kirja on ihmisen paras toveri. Sillä miehellä on todella ollut laaja elämäkokemus. Kunpa ihmiset etsivätkin vähemmän keinotekoisia huovitusta, josta vain keinottelijat hyötyvät, ja valitsisivat yksinäisten hettiensä seuralaiseksi hyvän kirjan.

Kivi-muistojen joukosta palautuvat tällä kertaa tuoreimpina mieleen vuodentakaiset kirjailijamestarimme niimeen liittyvät muistot, vaikka ne eivät liitykään lokakuun kymmenenteen. Juhla "Nummisuutarien" ensi-

Aleksis Kivi.

esityksen muistoksi näytöksineen, juhlavieraineen, puheineen, esitelmi-
neen ja musiikkiesityksineen jäi kyl-
lä ainakin allekirjoittaneen mieleen

lähtemättömästi, sillä vaikka yksityiskohdissa olisi ollut toivomisen varaa, oli henki noina päivinä elävä. Aleksis Kiven Seura, jonka tukea oululaiset järjestäjät silloin saivat nauttia, on toiminut edelleen pirteästi Kivi-perinteen juurruttamiseksi ja kehittämiseksi. Niinpä seura huomenna on mukana harvinaislaatuudessa ensi-illassa Helsingin Vanhassa Ylioppilastalossa, missä ennakkoluuloton ja yritteliäs Ylioppilasteatteri esittää Kiven komedian "Olviretki Schleusingenissa, jota tuskin ainakaan tällä vuosisadalla on esitetty.

Tätä huomattavammaksi tapaukseksi muodostuu kuitenkin Kiven elämäkertaa kuvaavan filmin ensiesitys pääkaupungissa tänään. Jäämme varmaan itse kukin jännityksellä odottamaan elokuvan saapumista Ouluun. Aihe on filmaattisesti kieltämättä kiitollinen, mutta peloittavan arkaluontoinen ja ennen kaikkea käsikirjoituksen laatijan ja ohjaajan puolelta suurta pieteettiä edellyttävä. Kunpa se edes osaksikaan kohoaisi niiden monien taiteilijamestarien elämäntarinoita esittävien ulkomaalaisten filmien tasalle, jotka vuosien varrella ovat katsojaa lämmittäneet. Aiheetta tällä hetkellä enempään.

Kiven ja Kirjan päivää juhliitaan luonnollisesti lähempänäkin. Kemissä

tunnettu Ylioppilasteatterin entinen johtaja Matti Aro on ohjannut Kaukunginteatterissa "Seitsemän veljestä" esityskuntoon. Ehkäpä nyt, kun maist Eino Kauppinen uusi sovitus tästä mestariromaanista ehtii kauppoihin, joskus sopivassa yhteydessä saamme nähdä Oulussakin veljekset parrasvalossa. Tai voisiko Kemin Kaukunginteatteri ajatella niin uhkarohkeaa yritystä kuin vierailua kaupungintalossamme. Kajaanissa taas tulee rampipaloon tänään "Nummisuutarit" teatterinjohtaja Kasse Salmisen johdolla. Ja—jaa, kainuulaisista tulee mieleen tervansoutajien keskustelu Pakkalan "Oulua soutamassa". Mitenkäs siinä kansanmiehet vilohsoveeraavatkaan. Oikeata tiatteria sitä silloin maneesissa pelattiin.

"Minkälaista se oli?"

"Siinä kuvailtiin suutarinpojan naimaanlähtöä", vastaa siihen toinen ja kertoo sitten kuinka se poika läksi naimaan talosta, jossa sen tytön häitä jo vietettiin. Ja siitä tappelu sukeutui . . .

"Mutta ne häät, se nyt oli niin kuvailtu, ihan kuin häät ainakin. Siellä syötiin ja tanssittiin ja viululla soitettiin. Ja suutarin koti oli ihan kuin konsanaan, suutaripöytineen ja muine kaluineen; kaikki metsät ja koko ajatus ihan kuin elävä."

Siitä se sitten selvisi, että "Nummisuutareita" siellä oli esitetty. Olipa hauska tietää, milloin maneesissa vuoden 1875 ja 1884 välillä näyteltiin Esko-poikaa?

Tässä yhteydessä on korjattava eräs väärä todistus viime vuodelta. Silloisten Nummisuutarit-juhlien aikana joku puhuja nimittäin mainitsi juhlainnostuksessaan, että mainittu ensiesitys tapahtui "tässä samassa salissa 70 vuotta sitten" . . . Asiaa ajattelemta me lehtimiehetkin siteerasimme lauseen. Asia on nyt kuitenkin niin hullusti, että kaupungintaloomme ei silloin ollut olemassakaan, vaan sen työt aloitettiin vasta kymmenen vuotta myöhemmin. Joten maneesissa tuonnoisen juhlan on täyty-nyt tapahtua ja ties häntä, vaikka Pakkalan tiatterimuisto olisi juuri tuosta ensi-illasta.

Tänään on meillä kuitenkin myös Oulussa Kivi-juhla järjestäjinä Oulun Kalevalaiset Naiset ja Teiniliitto. Ohjelma vaikuttaa lupaavalta: Ilta Vuohenkalman torpassa, Nummisuutarien Esko — teatterimme uusi johtaja, Onnelliset, veljekset lukkarinkoulussa — Teiniteatterin ensiesitys tälle syksy . . .